

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nejla Demir

Ağrı Milletvekili

Toprak Mahsulleri Ofisi'ne (TMO) ait siloların iddia edilen doluluğu nedeniyle çiftçilerin buğdayları tamamen alınmadı, bu durum üreticileri buğdaylarını daha düşük fiyatlarla tüccarlara satmaya zorladı. Geçen yıl alım randevusu dahi vermediği belirtilen TMO, çiftçileri mağdur ettiği görüldü. Buğday fiyatları, yeni yılda ton başına 6 bin liradan başlayarak Konya Borsası'nda 12 ile 14 bin lira arasında işlem görmeye başladı.

Türkiye'nin hububat ambarı olarak bilinen Konya'da Ticaret Borsası, 2024'ü rekorlarla açtı. Ancak, yeni yılın ilk haftasında borsada işlem gören 4 ton beyaz ekmeklik buğday, 12 bin 500 TL'den satılarak buğdaydaki fiyat rekorunu kırdı. Piyasa uzmanları, buğdaydaki fiyat artışının önümüzdeki günlerde arz-talep dengesine göre devam edeceği öngörüsünde bulunarak, geçen sezon yüksek verime rağmen yağış dengesizliğinden kaynaklanan kalite sorununun fiyat makasını açtığını belirtti.

Ancak, 2023'te ürün kaldırıldığında buğday silolarının dolu olduğu gerekçesiyle çiftçilerin ürünlerini TMO'ya satamaması, çiftçileri acil paraya ihtiyaç duydukları için buğdaylarını zararına tüccarlara satmaya zorladı. Üreticiler ton başına 5 bin 500 ile 6 bin lira arasında sattıkları buğdaylarını, borsada 14 bin liraya kadar yükselmesiyle kazanan tüccar oldu. Tüccarın karı yüzde 155'i buldu. Silolar ithal buğday ile doldu. TMO'nun siloların ithal buğdaylarla doldurulması ve çiftçilerin bu durumdan zarar görmesi, hükümetin çiftçileri değil, tüccarları desteklediğini açığa çıkarmıştır.

Çiftçilerin yaşadığı sorunlar arasında, TMO'nun geçen yıl alım randevusu vermemesi ve buğday fiyatlarının yetersiz seviyelerde olması öne çıkmaktadır. Siloların ithal buğdaylarla doldurulması, çiftçilerin ürünlerini TMO'ya satamamasına ve zararına tüccarlara satmak zorunda kalmasına sebep olmuştur. Bu durum, çiftçilerin ekonomik olarak zor durumda kalmasına ve hükümetin çiftçi destek politikalarının yetersiz olduğuna dair bir gösterge olarak karşımızda durmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Tarım ve Orman Bakanlığı, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) geçen yıl çiftçilere alım randevusu vermemesi ve iddia edilen doluluk gerekçesiyle çiftçilerin ürünlerini satamamasıyla ilgili olarak bir açıklama yapmayı düşünüyor mudur?
2. TMO'nun silolarının ithal buğdaylarla doldurulması ve bu durumun çiftçilerin zarar görmesine neden olması hakkında Bakanlık olarak bir değerlendirmeniz var mıdır veya olacak mıdır?
3. Çiftçilerin buğdaylarını zararına satmak zorunda kaldığı, tüccarların ise büyük karlar elde ettiği bir durumda, Tarım ve Orman Bakanlığı çiftçilere yönelik nasıl bir destek politikası uygulamayı planlıyor?
4. TMO'nun çiftçilere alım yapmamasının ve siloların ithal buğdaylarla doldurulmasının ekonomik etkilerini değerlendirdiniz mi? Bu durumun çiftçiler üzerindeki sosyo-ekonomik etkileri nedir?
5. Geçen yıl yaşanan alım randevusu vermemek ve doluluk gerekçesiyle çiftçilerin ürünlerini alamamak gibi sorunlar, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın çiftçi politikalarını gözden geçirmesine neden olacak mıdır?
6. TMO'nun alım politikaları ve depolama yöntemleriyle ilgili olarak gelecekte çiftçilerin mağdur olmaması adına almayı planladığınız önlemler nelerdir?
7. Çiftçilerin ekonomik olarak sıkıntı yaşadığı bu dönemde, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın çiftçilere yönelik ek destekleri veya teşvikleri değerlendirmeyi düşündüğü bir politika var mıdır?
8. Tarım ve Orman Bakanlığı, çiftçilerin taleplerini ve yaşadığı sorunları tüm hatlarıyla anlamak ve bu sorunlara çözüm üretmek amacıyla çiftçi temsilcileri ve sivil toplum kuruluşlarıyla bir diyalog mekanizması oluşturmayı planlıyor mudur?